

Aan

de heer M.O. Burakçin
van fractie GroenLinks

p/a raadsgriffie@dordrecht.nl

Gemeente Dordrecht

Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078

www.dordrecht.nl

Contactpersoon

S.A.W. van Oostrom-
van der Meijden

T (078) 770 3913

E saw.van.oostrom-
vander.meijden@dordrecht.nl

DOSSIER

Afschrift:

- MO/BMO, EG Imthorn
SK Dordrecht 704

- raadsgriffier t.b.v.
raads- en burgerraadsleden

Datum 11 april 2023
Ons kenmerk 2023-0049138
Betreft Beantwoorden artikel 40-vragen inzake verlengde jeugdhulp en dakloosheid

Geachte heer Burakçin,

Bij brief van 13 maart 2023, bij ons ingekomen op 13 maart 2023, heeft u op grond van artikel 40 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad namens fractie GroenLinks vragen gesteld inzake verlengde jeugdhulp en dakloosheid. Wij beantwoorden uw vraag als volgt.

Verlengde Jeugdhulp

Vraag 1. *Wat zijn de criteria om in aanmerking te kunnen komen voor verlengde jeugdhulp? Zijn hierin de afgelopen jaren wijzigingen aangebracht? Zo ja, welke en waarom?*

Antwoord Binnen de Jeugdwet is geregeld dat jeugdhulp onder bepaalde voorwaarden kan worden verlengd tot de leeftijd van maximaal 23 jaar. Dit geldt voor vormen van jeugdhulp die na 18 jaar niet onder een andere wet vallen, zoals opvoedondersteuning, pedagogische gezinsbegeleiding en bepaalde vaardigheidstrainingen. Inzet van verlengde jeugdhulp is voor die vormen van jeugdhulp mogelijk als sprake is van één van de volgende situaties:

- er is bepaald dat de voortzetting van jeugdhulp waarvan de verlening was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, noodzakelijk is;
- er is vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is; of
- er is bepaald dat na beëindiging van jeugdhulp die was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, binnen een termijn van een half jaar hervatting van de jeugdhulp noodzakelijk is.

Een uitzondering geldt voor jeugdhulp in het kader van een strafrechtelijke beslissing of jeugdreclassering. De jeugdhulp die hieruit voortvloeit valt ook na de leeftijd van 18 jaar onder de Jeugdwet en kan zelfs doorlopen nadat een jeugdige 23 jaar is geworden. Een andere uitzondering is pleegzorg. Voor pleegzorg geldt de bestuurlijke afspraak dat pleegzorg standaard tot en met de leeftijd van 22 jaar loopt.

In de criteria om in aanmerking te komen voor verlengde jeugdhulp heeft de afgelopen jaren [één wetswijziging](#) plaatsgevonden ten aanzien van verlengde pleegzorg.

Datum 11 april 2023
Ons kenmerk 2023-0049138

Vraag 2. *Kunt u aangeven aan hoeveel jeugdigen binnen onze regio verlengde jeugdhulp is toegekend? Graag cijfers van de afgelopen 4 jaar. (Hoe verhoudt zich dit tot het landelijk Gemiddelde?)*

Antwoord In onderstaande tabel hebben we de cijfers op een rij gezet, zowel voor de regio Zuid-Holland Zuid (ZHZ) als geheel als voor Dordrecht apart. Voor het jaar 2022 geldt dat nog niet alle declaraties van jeugdhulpaanbieders ingediend zijn.

	regio ZHZ, incl. Dordt	Dordrecht
2019	107	73
2020	107	70
2021	110	68
2022*	122	56

* Een grote aanbieder, ook van verlengde jeugdhulp, heeft een achterstand. Toelichting: betreft geboden jeugdhulp aan jeugdigen van 18 t/m 22 jaar, met uitzondering van pleegzorg, gezinshuizen en jeugdreclassering.

Wat betreft een vergelijking met landelijke cijfers. Uit cijfers van het [Centraal Bureau voor de Statistiek](#) (CBS) blijkt dat landelijk 1,39% van de 18 t/m 22-jarigen in 2021 jeugdhulp heeft ontvangen. Voor Dordrecht is dit percentage 1,55% en voor de regio ZHZ 1,17%.

Vraag 3. *Klopt het dat de medewerkers van de wijkteams in Dordrecht de opdracht hebben om minder verlengde jeugdhulp aan te bieden? Zo ja, door wie is deze opdracht gegeven en waarom? Hoe verhoudt zich dit tot de Jeugdwet die bepaalt dat een jeugdige recht heeft op verlengde jeugdhulp als wordt vastgesteld dat voortzetting van de jeugdhulp noodzakelijk is? Graag gemotiveerd antwoord.*

Antwoord Nee, dit klopt niet. In de opdracht aan Dordrecht Sociaal staat één verwijzing naar de overgang 18-/18+. Namelijk als onderdeel van de deeltaak 'het bewerkstelligen van een doorgaande ondersteuningslijn als onderdeel van een integrale samenwerking'. Medewerkers van de sociale wijkteams hebben niet de opdracht om minder verlengde jeugdhulp te beschikken.

De medewerkers hebben de opdracht om te zorgen voor een soepele, goede overgang tussen hulp voor het 18e levensjaar en daarna. Indien een andere wetgeving niet van toepassing is en één van de situaties beschreven bij vraag 1 wel van toepassing is, zal een beschikking voor verlengde jeugdhulp door het sociaal wijkteam worden afgegeven aan de jeugdige (en zijn/haar gezin). Indien wel een andere wetgeving van toepassing is, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of Wet langdurige zorg (Wlz), zijn deze voorliggend en zal het sociaal wijkteam gericht inzetten om de hulp vanuit deze wetten te regelen. Hiervoor hebben de medewerkers van het sociaal wijkteam, waar het de Wmo betreft, integraal afstemming met medewerkers van de Sociale Dienst Drechtsteden. Mocht het uiteindelijk niet lukken, dan geldt de leus 'geen kind tussen wal en schip' en zal alsnog verlengde jeugdhulp worden beschikt voor de tijd die nodig is.

Datum 11 april 2023
Ons kenmerk 2023-0049138

Vraag 4. *Uit eerdere berichtgeving (raadsinformatiebrief) vanuit het college is gebleken dat de overgang van ondersteuning vanuit de jeugdwet naar die van WMO voor jongeren met complexe problematiek vaak moeizaam verloopt. Daarentegen zouden bij jongeren die zorg en ondersteuning vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) of de verlengde jeugdzorg (tot 23 jaar) kregen, minder problemen spelen. - Herkent u dit beeld? Zo ja, hoe kan dit worden verklaard? Welke rol spelen de criteria (vraag 1) en/of de (gewijzigde opdracht aan de wijkteams (vraag 3) daarbij? Graag gemotiveerd antwoord.*

Antwoord Medio 2022 hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken van het plan 'overgang jeugdwet naar Wmo' middels een [raadsinformatiebrief](#). Verschillende acties uit het plan van aanpak zijn inmiddels uitgevoerd of in uitvoering, wat de eerste positieve resultaten oplevert. Denk aan de invoering van het toekomstplan en de mogelijkheid om vanaf 17,5 jaar een Wmo-indicatie aan te vragen. Desondanks blijft de overgang op sommige punten moeizaam, met name wanneer sprake is van multiproblematiek. De overgang blijft in ons gemeentelijk beleid een belangrijk aandachtspunt en zal dus ook in het integraal beleidsplan een plaats krijgen.

Bij jongeren die zorg krijgen vanuit de Wlz of vanuit de verlengde jeugdwet zien we inderdaad dat er minder problemen spelen. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met het feit dat deze jongeren binnen één wet ondersteuning krijgen en dus geen overgang hebben. De criteria spelen hierbij geen rol. Onder de Wlz hebben jongeren automatisch recht op intensievere begeleiding en zorg omdat ervan uit wordt gegaan dat de jongere niet zelfredzaam is en dat de situatie blijvend is voor het hele leven van de jeugdige. Bij verlengde jeugdhulp geldt dat voor een deel van de jongeren die verlengde jeugdhulp ontvangen de hulp afdoende is en zij na de geboden jeugdhulp zelfredzaam verder kunnen. Voor het overige deel van de jongeren geldt dat de overgang naar de Wmo (of andere wetgeving) met een aantal jaren wordt uitgesteld. De overgang is er dus nog steeds, maar is mogelijk wel gemakkelijker omdat de benodigde ondersteuning in de tijd lichter is geworden dankzij de inzet van de verlengde jeugdhulp.

Dakloosheid

Vraag 5. Heeft u kennisgenomen van het artikel Honderden jongeren in jeugdzorg dakloos na 18de verjaardag: 'Voelde alsof ik gestraft werd'? Zie https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwj0s6_Rr8_9AhUA_rslHOpmCc4QFnoECBIOAw&url=https%3A%2Fverjaardag.%2Fwww.ad.nl%2Fbinnenland%2Fhonderden-jongeren-in-jeugdzorg-dakloos-na-18de--voelde-alsof-ik-gestraft-werd~a43b08057%2F&usg=AOvVaw0Mq9Uoz03i31VJ5SuFYvGu

Antwoord Ja, hier hebben we kennis van genomen.

Datum 11 april 2023
Ons kenmerk 2023-0049138

Vraag 6. Uit onderzoek blijkt dat 65 % van de jongeren die op leef-, crisis- en behandelgroepen wonen, moeten verhuizen als ze volwassen worden. Het gedwongen verhuizen zou voor grote onzekerheid en in sommige gevallen voor dakloosheid zorgen. Bijna een kwart van de jongeren zou een maand voor de achttiende verjaardag nog niet weten waar ze kunnen wonen. Kan het college aangeven welke interventies de gemeente Dordrecht pleegt t.b.v. jeugdigen die na hun 18e jaar moeten verhuizen vanuit leef-, crisis- en behandelgroepen?

Antwoord Dit is een herkenbaar signaal waar we reeds over in gesprek zijn met de zorgaanbieders in Jeugd en Beschermd Wonen. We zijn dit thema, vooralsnog, aan het verkennen met 's-Heeren Loo, ASVZ en Syndion op basis van concrete, urgente casuïstiek. Deze zorgaanbieders zien een populatie (licht) verstandelijk beperkte jongeren die een bepaalde (behandel)setting na hun 18e nog nodig hebben. De overgang naar de Wmo waarin een bepaalde vorm van ondersteuning, behandeling én huisvesting nog noodzakelijk is, is een discussie omdat de verschillende diensten niet allemaal in de Wmo zitten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan behandeling. Dit raakt de praktijk (een Wlz of Wmo locatie dient aan bepaalde kwaliteits- en veiligheidseisen te voldoen). Maar ook de beperkingen voor wat betreft rechtmatigheid en financiering. Tegelijkertijd zien we dat de Wlz nog niet open wordt gesteld, omdat er vaak nog ontwikkelpotentieel zit bij deze groep jongeren. Bovendien is het enkel labelen naar een Wlz indicatie geen duurzame (passende) oplossing, noch zetten we in op het zoveel als mogelijk normaliseren van de toekomst van een jongvolwassene.

We hebben ondertussen mogelijk gemaakt dat een jongere vanaf 17,5 jaar al een Wmo indicatie aan kan vragen. In de praktijk merken we op dat niet alle (jeugd)zorgaanbieders hiervan op de hoogte zijn en daardoor niet tijdig inzetten op de volgende stap in de woonzorg-carrière van een jongere. Hier blijven we aandacht voor vragen bij de zorgaanbieders.

Daarnaast is Dordrecht in haar rol als Centrumgemeente (samen met de SDD, SOJ, Stichting Jeugdteams, CIZ en het Zorgkantoor) in gesprek met de drie zorgaanbieders om de kern van het probleem te definiëren, te komen tot een oplossing op de korte termijn en mogelijke experimenten die maken dat we een modulair arrangement (een set van diensten vanuit verschillende wetten, i.c. Jeugdwet, Wmo (beschermd wonen) en Wlz) te kunnen ontwikkelen. Omdat deze domeinoverstijgende samenwerking nog in de kinderschoenen staat hebben we dit nog niet verder gedeeld. We verwachten voor het zomerreces meer inzicht te hebben in de probleemdefinitie en mogelijke (duurzame) oplossingen. Ondertussen treffen we op casusniveau passende oplossingen ter overbrugging.

Datum 11 april 2023
Ons kenmerk 2023-0049138

Vraag 7. Zijn er de afgelopen 4 jaar binnen onze stad voorbeelden bekend van jeugdigen die na hun verhuizing vanuit een leef-, crisis- en behandelgroepen dakloos zijn geworden? Zo ja, om hoeveel jongeren gaat het? Hoe komt het dat deze jongeren dakloos zijn geworden? Graag gemotiveerd antwoord.

Antwoord We beschikken op dit moment (nog) niet over de exacte cijfers ten aanzien van jeugdigen die na hun verhuizing vanuit een leef-, crisis- en behandelgroepen dakloos zijn geworden. We zijn ons echter wel bewust van het feit dat deze jongeren er zijn. De problematiek is bekend. Tegelijkertijd hebben we hier in veel gevallen ook te maken met een groep die niet zichtbaar wil zijn. Veel dak- en thuisloze jongeren hebben een lange geschiedenis en zijn 'zorgtraject-moe'. Het moeten voldoen aan allerlei "criteria" in een fase van je leven waarin je alle vertrouwen al verloren bent (in het systeem én mensen om je heen), helpt niet om te werken aan herstel. Sterker nog; veel jongeren haken af. Wat we in de praktijk zien is dat jongeren na hun achttiende verjaardag zelf oplossingen gaan zoeken (vaak bankslapen) maar na verloop van tijd door hun problematiek weer vastlopen. Na een bepaalde periode komen deze jongeren uiteindelijk op straat terecht en worden ze dakloos.

We zetten in op de realisatie van een crisisopvang voor dak- en thuisloze jongeren en zien in dit kader het belang van een goede triage-voorziening. Hoe beter de problematiek in deze fase in beeld gebracht wordt, hoe passender de oplossing die voorgesteld wordt. Zo kan gericht gewerkt worden aan herstel en duurzame huisvesting en kan een eventuele terugval en dakloosheid in de toekomst vermeden worden.

Wat betreft de cijfers is het belangrijk nog te vermelden dat er momenteel een dashboard maatschappelijke opvang ingericht wordt die vanaf Q3 2023 inzicht gaat geven in de relatie tussen (verlengde) jeugdhulp en jongeren die zich aanmelden/aangemeld worden bij de Toegangspoort Nieuwe Start.

Vraag 8. Wat wordt er aan preventie gedaan om dakloosheid te voorkomen?

Antwoord Het versterken van de preventieve aanpak van dak- en thuisloosheid, ook onder jongeren, staat hoog op onze agenda. Aan de hand van een in 2022 zelf uitgevoerde preventiescan dakloosheid zien we dat extra aandacht nodig is voor:

- transitieondersteuning;
- het bieden van nazorg;
- langdurige woonbegeleiding (indien nodig);
- waakvlam-functie.

Voor de specifieke categorie jeugdigen die na hun verhuizing vanuit een leef-, crisis- en behandelgroepen dakloos zijn geworden, geldt vaak dat aanbieders bij uitstroom soms handelingsverlegen zijn bij twijfel of iemand 'het wel redt'. Goede ondersteuning op meerdere levensgebieden en maatregelen om een goede transitie te organiseren

Datum 11 april 2023
Ons kenmerk 2023-0049138

(zie vraag 6) is in die fase echter in belangrijke mate van invloed om het risico op dakloosheid te verminderen.

Vraag 9. Welke maatregelen neemt of overweegt het college bij dakloosheid van deze categorie jongeren?

Antwoord De huidige preventiemaatregelen bij dakloosheid zijn voor deze categorie jongeren nog niet toereikend. Door middel van de voorstellen zoals genoemd in het antwoord op vraag 6 en 7 willen we het risico op (terugkerende) dakloosheid verminderen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester